

Formandens beretning foråret 2019

På grund af coronaen blev den planlagte generalforsamling udskudt fra den 24. marts til den 7. juli.

- Åstrup Vandværk har pr. 31/12 2019, 275 forbrugere. Det er en mere end på samme tid sidste år. Vi fik en ny forbruger på Rodemarksvej 3, her i efteråret.
- Dertil kommer de tre nye forbrugere på henholdsvis Fyret og Stubbehage, som først er kommet til her i januar 2020.

I alt er vi i dag: 278 forbruger.

Etablering af vandforsyning til Fyret og Stubbehage

Arbejdet med vandforsyning til Fyret og Stubbehage er stort set lavet som ”styret underboring” hele vejen ud til fyret og fra fyret og over til Stubbehage, i alt omkring 3 km. Det er en rigtig god måde at gøre det på; ikke ret meget opgravning og retablering, og selve borearbejdet går ret hurtigt.

Pris for hele projektet, smedearb, grave-og borearb. samt 3 x indskud til vandværket: 641.000,- kr. + moms.

Måleraflæsning og restancer

Der har i år været 44, som ikke har indsendt deres måleraflæsninger her til nytår. Og dem har vi så været ude og aflæse, mod et gebyr på 250,- kr.

Med hensyn til restancer og lukninger, er der en lille nedgang i antal af skyldnere, og det beløb der skyldes. Pr. 3. februar i år skyldes der 24.237,- kr. Heraf forventes det, at 19.000,- kr. skal afskrives. Det skyldes især, at gælden er meget gammel og stammer fra konkursboer eller fra insolvente dødsboer. Det er Guldborgsund Forsyning, der står for vores opkrævningssystem, og det er dem, der sender opkrævning, rykkere og til sidst foretager lukning.

Jf. Persondataforordning kan der ikke oplyses andet end det samlede overblik her på generalforsamlingen.

Afholdte bestyrelsesmøder

Der er i det forgangne år afholdt tre bestyrelsesmøder. Et konstituerende møde umiddelbart efter sidste generalforsamling, et møde sidst i november, om samarbejde omkring den fremtidige vandforsyning på Falster, og et bestyrelsesmøde forud for den planlagte generalforsamling sidst i marts, hvor vandværkets drift, tekniske tilstand og økonomi blev gennemgået og ligeledes budget og takstblad for det kommende år.

Vandværkets økonomi

Omkring vandværkets økonomi, er det således, som det også vil fremgå af regnskabet om lidt, at vi i 2019, har et underskud på driften på ca. -272.000,- kr. Det skyldes især tre ting:

- Forureningen i foråret 2019, kostede 125.500,- kr.
- Digitaliseringen af vores ledningskort kostede 71.700,- kr. for indeværende år, (+ 27.000,- kr. fra 2018) Denne digitalisering er et lovkrav, gældende fra efteråret 2019.

- Og sidst men ikke mindst den nye ringledning til Horbelev med 279.000,- kr.

Dertil kommer i indeværende år udgifter til tinglysning og evt. kompensation til lodsejerne. I alt omkring: 476.000,- kr. for 2019. Derudover er der den daglige drift, herunder ledningsbrud, etablering af et par ekstra stophaner m.m.

Men på trods af disse store udgifter, har vi forsat en rimelig god økonomi. Vores (egenkapital) er ”kun” gået tilbage med omkring 190.000, - kr. sammenlignet med året før.

Driftsforstyrrelser

Vores vandværk er i rigtig god og moderne teknisk stand, og det burde sikre os en god og stabil forsyning med vand af en rigtig god kvalitet. Alligevel oplevede vi sidste år driftsforstyrrelser i form af en mindre forurening. Så en helgardering er svær at lave, men med forbindelse både til Ore og Horbelev er vi kommet et skridt videre. Nu kan vi i det mindste nødforsyne alle med et anstændigt tryk.

Vandforbrug

Hvad angår El- og vandforbruget, så er det sådan, at der i 2019 er udpumpet 41.803 m³. mod 42.969 m³. i 2018. Det er under 250 m³. mindre end året før.

Der er i samme periode målt et forbrug på: 37.642 m³. ude hos forbrugerne mod 38.494 m³. i 2018. Altså et lille fald på ca. 850 m³. Dette fald er dog ikke større end de almindelige udsving, der er hos vores storforbrugere fra år til år. Jeg ved f.eks., at en del af staldene på Rodemindevej har været lukket ned en del af året, og det er nok til at lave disse udsving.

Når vi sammenligner det, vi har leveret til forbrugerne, med det, vi har pumpet ud, så kommer vi frem til et vandspild på 4.161 m³. svarende til 9,75 % - i 2018 lå vi på 8,3 %.

Det er især et stort ledningsbrud på Brydsbjergvej, der har kostet det store vandspild. Hvor længe vandet har løbet her, er svært at sige. Vi kunne intet se, men vandet løb direkte i en stor markbrønd, og det var den store ringforbindelse nord om Moseby. Så jeg tror det meste spild kan henføres til dette brud.

Men det er tros alt dejligt, at vi igen i år er under de 10%, som er grænsen for, hvornår der skal betales afgift af vandspild. Lad os håbe, vi kan forsætte med det forholdsvis lave spild og dermed slippe for ekstra afgift.

El-forbrug

El-forbruget i 2019 er på 47.842 Kwh. mod 53.859 Kwh. i 2018. Det er et fald på godt 6.000 Kwh. Grunden til dette fald er, at vi ikke har tilbageleveret vand til Ore i større omfang end det, som vi har fået leveret. Altså vi skyldte ikke noget fra tidligere år, og så har vi jo fået 2.556 m³. fra Horbelev - vand som vi ikke selv har haft elforbrug på, men som vi har købt.

Elforbruget, i forhold til det vi producere, er stigende, og årsagen hertil tror vi bl.a. skal findes i de tre, godt 30 år gamle og efterhånden noget slidte rentvandpumper, som vi har kørt med indtil her først i marts måned, hvor to nye pumper blev installeret. De to nye erstatter de tre gamle, som havde en ydelse på 24 m³/t men som kun kunne yde ca. 75%

De to nye pumper yder op til 32 m³. hvilket betyder, at en pumpe, under normalt forbrug, kan klare udpumpningen alene. Dermed kan vi tage en pumpe ud af drift for evt. service. To pumper med denne kapacitet er det bedste for vores vandværk, da de har det laveste elforbrug og er det billigste i indkøb. Det er Grundfos, der har lavet beregningerne, så vi forhåbentlig har fået det, der passer bedst til vores vandværk. Udskiftningen kom til at koste omkring 130.000, - kr. + moms.

Det var en prioritering, hvornår vi skulle udskifte disse pumper, men sagen var den, at vandværket ikke længere følge med i spidsbelastningerne, så derfor blev det nu.

Teknisk-hygienisk tilsyn

Vi har ikke haft teknisk-hygienisk tilsyn på vandværket i 2019, og det har vi faktisk ikke haft siden ombygningen i 2016. Det er kommunen, der som tilsynsmyndighed bestemmer, hvor ofte dette tilsyn skal finde sted.

Ved et sådant tilsyn gennemgås vandværk og borerer fra A til Z i forhold til almindelig hygiejne, drift og vedligeholdelse. Det er dog langt fra hvert år, at der er tilsyn. Det hænger sammen med hvor mange fejl og mangler, der er ved besøget. Vi havde som tidligere nævnt tilsyn i 2016 uden de store bemærkninger, og derfor går der sikkert flere år, før der igen kommer tilsyn.

Vandanalyser

Der er i det forgangne år lavet de vandanalyser, som tilsynsmyndighederne har pålagt os. Det vil sige 8 analyser på vandværk og ledningsnet, samt analyser for uorganiske sporstoffer og mikroforurening. Den mest omfattende analyse, analyserer for 115 forskellige ting som kan være i vandet.

Der er i 2019 lavet boringsanalyse på boring III. Boringsanalyser foretages kun hvert 4. år, og da vi har to borerer, så er der en boringsanalyse hvert andet år.

Alle, på nær en analyse, var med tilfredsstillende resultat. Den ene analyse, som ikke var tilfredsstillende, blev taget den 30/1 2019 og viste et forhøjet kimtal ved 22* på 370 og 9 coliforme bakterier. Umiddelbart efter blev der lavet en kontrolprøve, den viste 3 coliforme bakterier og 670 i kimtal. Det er sådan, at coliforme bakterier slet ikke må forekomme, og kimtallet må højst være 200. Ny kontrol ugen efter viste 31 coliforme bakterier og 440 i kimtal.

Den 14. februar kl. 13.30 blev vandværket lukket, og forsyningen kommer fra Ore. Desværre med store ulemper for især forbrugerne ved Moseby-Skovled. De havde meget lavt tryk og til tider slet ingen vand. Den 1. marts kunne Ore ikke længere følge med, og vi måtte åbne for det "forurenede" vand igen - dog med kogeanbefaling (ikke kogepåbud.), da vand med forhøjede kimtal og ganske få coliforme bakterier ikke er mere forurenede end, de fleste kan drikke det. Dog kan det give problemer for spædbørn og folk med et svagt immunforsvar.

- **Kimtallet** er indikator for en koldtvandsbakterie som lever fint i drikkevandet og er indikator for at der kan være en forurening med jordbakterier og bakterier fra forrådnelse i naturen.
- **Coliforme bakterier** er normalt ikke sygdomsfremkaldende, og den må endelig ikke forveksles med E-coli bakterier som stammer fra afføring. Coliforme bakterier lever de samme steder som E-coli, og derfor kalder man også den for "indikatorbakterie". Det vil sige, at der er mulighed for forurening med E-coli, og derfor skal man være OBS på, om der kan være en forurening fra f. eks. kloak eller lignende.

Vi har dog aldrig konstateret E-coli i forbindelse med vores forurening

- og sammenlignet med Maglebrænde, var vores forurening ingen ting.

Der blev stadig taget prøver næsten hver uge, og resultaterne var noget svingende, dog med lidt nedadgående tendens. Den 11. marts blev kogeanbefalingen igen ophævet.

Så gik der vel ca. en uge, så startede det hele forfra igen med for høje tal o.s.v. Den 21. marts lukker Åstrup Vandværk igen, og vandet kommer igen fra Ore. Det var en torsdag, og allerede om lørdagen kunne Ore ikke følge med og de meddeler midt på formiddagen, at de lukker kl. 13.00.

Og nu var det lørdag, ingen myndigheder er at træffe, men vi fik dog lov, igennem miljøvagten og embedslægen, til at åbne igen med kogeanbefaling og sedler i postkasserne og i lokal radio og tv-øst. Det var ved at blive lidt hektisk, men dem der har dyrehold kan jo ikke undvære vand i længere tid.

Den 25. marts lejede vi et UV-anlæg hos Silhorko. Det blev startet op, og der blev taget prøver, som viste 0 i kintal og 0 i coliforme balteroer, så fra den 26. marts leverede vi UV-behandlet vand til alle forbrugere på nær Vejringe og omegn, som igen fik vand fra Ore. Og sørme om ikke også det gav problemer, idet enkelte forbrugere i Vejringe ikke kunne forstå, hvorfor de ikke havde fået sedler med kogeanbefaling, det var for dårligt og der var dårlig information, og der var meget i vejen.

Vi kører så med UV-behandlingen frem til 17. juni, med ugentlige vandprøver, og fra den første uge i maj og fremad rettet er der ikke længere forhøjet kim og coliforme bakterier ud over det tilladte.

Hvad der egentlig har været årsag til forureningen, er aldrig opklaret. Men vi har en mistanke til en ventil på beluftningskompressoren, som skulle udskille vand fra trykbeholderen, men som ikke fungerede og dermed kan der være kommet snavset vand ind i filterne. Der har også været en overtryksventil på et af filterne, der havde sat sig fast, og det kunne betyde at vandstanden i filteret bliver trykket ned under filtergrusets overflade. Dermed er det blevet blotlagt og givet basis for nogle bakterier, som ikke burde være der. Det er det eneste, vi har kunnet finde. Om det er årsagen ved vi ikke. Det havde været bedre, om vi havde haft en eksakt årsag. Nu må vi leve med, at det kan komme igen, uden vi kan gøre noget.

Der er lavet 47 ekstra vandanalyser i forbindelse med denne sag, og de har kostet godt 21.000, - kr. Derudover er der leje af UV-anlæg, en masse timer for evt. at finde årsagen, + af- og på montering af UV-anlæg, og en masse timer med ekstra vandprøver, det har kostet yderligere næsten 105.000, - kr. så alt i alt en udgift på ca. 125.500, - kr.

Lynge Christiansen, fra kommunens tilsyn, har været med ind over med råd og vejledning igennem hele sagen, og det er ham, der har sagt: enten kogeanbefaling eller vand fra Ore. Han er også kommet med gode råd om, hvad der evt. kan være årsagen. I det hele taget har vi haft et godt samarbejde med ham og kommunen i gennem hele forløbet.

Vi har ikke gået ud til forbrugerne med bål og brand, da coliforme bakterier ikke er "lorte-bakterier" men en indikation for, at der noget, som ikke fungerer, som det skal. Vi har ikke ønsket at skræmme nogen, så længe der ikke var grund til dette.

Når vi så ser tilbage, hvad kan vi så gøre bedre, hvis der skulle komme en lignende forurening, og desværre er det ikke urealistisk. Jeg har set en statistik, der siger, at med de krav, der stilles til vandværksvand - ikke at forveksle med flaskevand, som jo ikke kan godkendes til vandværksvand - så vil hvert 4. vandværk blive ramt af noget lignende som vores, set over en kort årrække. Svaret må være, at vi nu har en bedre nødforsyning, og så overvejer vi om vi kan gøre orienteringen til forbrugerne bedre.

Nu er det så igen fremme i pressen, at der forskellige steder i landet, er fundet spor af pesticider i visse borer, og så vidt jeg ved, skal vi, i løbet af dette år, lave analyse for omkring 400 mulige ting i grundvande. Det forventes at en sådan analyse vil koste ca. 17.000, - kr. formentlig pr. boring. Det vil koste mange penge, det er der ingen tvivl om.

Jeg tænker, at vi bare følger myndighedernes krav og ellers forholde os i ro. Der er ikke nogen grund til at gå ud og gøre noget på egen hånd, så som f.eks. ekstra vandprøver og lignende. Dog skal vi afsætte flere penge på de fremtidige budgetter til vandanalyser.

Det er forsat Eurofins miljø i Vejen, der laver vores analyser og det fungerer yderst tilfredsstillende. Omkring de nye regler for BNBO (boringsnære beskyttelsesområder) har myndighederne nu været i gang i et par år, vi ved endnu ikke så meget om det.

Det der bør ske, efter min mening, er at der kommer nogen, som kan vurdere risikoen for forurening og nedsivning til hver enkelt boring, altså hvor dybt nede henter vi vandet og hvor ligger boringen i forhold til, at overfladevand kan finde vej ned til boringen, og hvor hårdt pumper vi på den enkelte boring. Og sidst, men ikke mindst, hvor kommer vandet fra nede i jorden, ved man det? NEJ, men nogen siger, de ved det, og måske er det rigtigt.

Mit spørgsmål er så ”Hvem skal nu igen betale” vandanalyser, BNBO-områder o.s.v. Ja, det skal forbrugere, det er der ingen tvivl om, og hvad vil det så koste, det er der ingen der ved på nuværende tidspunkt.

Jeg synes stadig, det er ok, at man er opmærksom og passer på vores drikkevand. Vi overholder selvfølgelig alle regler og påbud fra tilsynsmyndighederne, det skal der overhovedet ikke være tvivl om, men jeg synes også, at man er ved at gå for langt med stramninger på analyseområdet og øvrige krav til

vandværkerne. Det er næsten umuligt at undgå små overskridelser, prøv dog at være en smule realistisk, og brug pengene, der hvor vi får noget for dem. Man snakker så meget om at udtage landbrugsjord til naturområder. Hvad med at starte med at udtage disse BNBO-områder, så kunne det være, at erstatningen kunne komme fra mere centralt hold.

Ringforbindelse og nødforsyningsaftale med Horbelev Vandværk

Her i det forgangne år, har vi så fået etableret forbindelse til Horbelev via Særslev Østre. Denne forbindelse kan trække hele vores forsyningsområde fra og med Åstrup og syd-øst over og således, at Ore kan klare forsyningen op til Åstrup, når og hvis vores vandværk er helt ude af drift.

Denne nye ringforbindelse har forbedret vores nød-forsyning ganske mærkbart, især ude omkring Moseby - Skovled og ligeledes når Ore ikke kan følge med. Stubbekøbing kan, og vil jo ikke længere hjælpe til, hvis der er tale om en forurening, da de har fået ISO-godkendelse, og dermed ikke må have forbindelse til andre vandværker. Hvis der er tale om forurening, må vi håbe, at de ikke selv får brug for hjælp.

Aftalen med Horbelev er lidt anderledes end med Ore, idet vi ikke leverer vand tilbage til Horbelev, men køber i stedet for. Det betyder, at vi må betale deres takst som er : 7,- kr. – 15% = 6,65 / m³. Derfra skal vi trække vores elforbrug pr. m³. som er ca. 80 øre. Det betyder at vi køber for 5,85 pr. m³., og vi sælger videre til 4,20 kr. -altså har vi en omkostning på 1,65 pr. m³. vi køber, og det er altså prisen for en ekstra nødforsyning.dd

For at ledningen ikke ligger ”død”, er der to af vores forbrugere, der er koblet op på den nye ledning. På Ore-ledningen pumper vi konstant vand enten den ene eller den anden vej. Hele ringforbindelsen har som nævnt kostet ca. 279.000,- kr. Dertil kommer tinglysning på ca. 8.000,- kr. og måske krav om kompensationer og markskade-erstatninger. Det har vi endnu ikke fået regning på.

Kortlægning af ledningsnettet

Vi har her i løbet af 2019 fået afsluttet kortlægningen af vores ledningsnet. LER-besvarelsen er overtaget af Thvilum, og nu er det kun løbende at vedligeholde kortene med de oplysninger, som vi fra tid til anden, kommer i besiddelse af. Det fungerer alt sammen godt, og der er god service.

Det har kostet omkring 100.000,- kr. alt i alt. Den årlige drift beløber sig til 5. – 8.000, - kr. alt efter hvor mange forespørgsler, der er på ledningsoplysninger. Det er selvfølgelig mange penge, men det er et lovkrav og en god ting for vores efterkommere. Jeg tror, at alle vil få stor gavn af denne investering.

Fælles vandværksmøder

Der har i løbet af efteråret og i januar været afholdt tre møder vedr. den fremtidige vandforsyning på Falster. Det handler i høj grad om, at nogle vandværker har store problemer med forsyningssikkerhed, f.eks. i Maglebrænde, som kun har en boring, der fungerer og som gevaldigt trænger til en reovering af vandværket - lige som den vi var igennem for 3 – 4 år siden. Andre har problemer med salt og pesticider.

Derfor blev der slået en del til lyd for et større samarbejde på Falster. Nogen mente på sigt et stort regionalt vandværk med fastansat personale, andre havde lidt mindre ambitioner.

Jeg foreslog et samarbejde på Nordøst Falster, mellem Ore, Åstrup, Bregninge, Horbelev og Maglebrænde, men det var der ikke rigtig stemning for. Horbelev bygger nyt her i den nærmeste fremtid, Ore, Åstrup og Bregninge fungerer godt, og Maglebrænde ser noget på økonomien. Jeg fornemmer, at de finder sammen med Torkilstrup. Her var der kun behov for en ganske kort ringforbindelse ude i Dukkerup, så det bliver sikkert det billigste, og der står vi så nu.

Et andet problem, som de fleste af os har, er det at skaffe nye, yngre og interesserede bestyrelsesmedlemmer.

Der kommer et opfyldende møde igen i oktober 2020. Så må vi se, om der er sket noget hen over sommeren. Bestyrelsen har det godt med det resultat. Vi skal måske blot samarbejde lidt med Ore og købe lidt vand fra Horbelev, og så arbejde frem mod et generationsskifte. Gennemsnitsalderen i vores vandværk er jo også ret høj.

Hvad er der så i støbeskeen i de kommende år ?

Ja, vi jagter jo forsat evt. mulige utætheder, og er der ledninger, der trænger til udskiftning, så er det det vi gør.

Vi er jo også kommet i en god vane med, i forbindelse med reparationer på stikledninger og stophaner, at etablere en målerbrønd ude i nærheden af skel. Det er jo i vandværkets interesse at få flyttet stophane/målerbrønd ud til skel, således som det er beskrevet i regulativet og vedtægter. Vi er som oftest i dialog med grundejeren om fordeling af betalingen for en sådan ændring, og det fungerer som regel godt for begge parter.

Og hvad kunne vi så ellers ønske os?

Vores ringforbindelse til Ore er for så vidt god nok, men der er dog et begrænset tryk i Vejringe og omegn, når vi får vand fra Ore. Derudover har vi jo et problem med en for lille rentvandstank på vores vandværk, hvor Ore har ca. 125 m³. i rentvandstank, har vi kun ca. 45 m³. og har en overkapacitet på udpumpning. Dog må vi ikke overse, at de kun har en meget lille kapacitet på vandbehandling, og derfor kan de jo ikke følge med, hvis vi trækker hårdt over længere tid.

Derfor overvejer jeg, om vi skulle undersøge muligheden for at kunne trække på deres rentvandstank, når vi har spidsbelastning - altså føre ringledningen fra Ore, direkte ind på vandværket, så vandværket bliver en slags forbruger. Så kunne vi selv pumpe vandet ud igen med et højere tryk end det fra Ore, da

vores nye pumper jo har en kapacitet på næsten det dobbelte af, hvad vi hidtil har kunnet præstere. Og så kunne vi supplere egen indvinding med hjælp fra Ore, så vi bedre kan klare sprøjteperioderne.

Det vil kræve en ny stophane i Vejringe og måske flytning af de fire forbrugere på Aastrupvej 68 – 78 fra Vest-ledningen til Øst-ledningen, altså over på den anden side af vejen samt en indføring til vand

værket og noget teknik, der åbner og lukker for Ore efter behov. Udgiften til denne udførelse kender jeg ikke - men et skud i tågen vil være 50.000,- kr., og det får man ikke meget ”ny-rentvandstank” for.

Hvis ovenstående kunne være en mulighed, så har vi ikke afskåret os fra at få hjælp fra Ore som nu, og ligeledes føre vand tilbage til Ore, som vi gør nu, men vi undgår at investere i en ny rentvandstank inden for de nærmeste år.

Jeg har nævnt det for Ore Vandværk (Arne og John, formand og næstformand). De var positive og synes, at det var en god ide. Men de mente jo også, at det vil koste noget at lave. Jeg har sagt, at det jo var vores problem, da det jo er os, der får gavn af investeringen. Det behøver ikke at være i indeværende år, men jeg mener, vi skal prøve at regne lidt på denne løsning.

Som I kan se af regnskabet om lidt, så er der ikke råd til alt for mange gode ideer, medmindre vi sætter vandpriserne lidt op, og det har vi faktisk ønske om at gøre. Vi kommer til det under godkendelse af takstblad, men jeg kan da allerede nu røbe, at vi ønsker en stigning på m³.-prisen på 20 øre, fra 4,20 kr. til 4,40 + moms, og en stigning på den faste afgift på 120,- kr. + moms. Det giver et netto provenu på omkring 40.000,- kr. fra og med 2021. Vi skal jo sørge for, at der til stadighed er lidt på kistebunden, helst 1 mill. eller lidt mere, til uforudsete udgifter.

Det var hvad jeg havde at berette om det forgangne år, og lidt om det kommende. Jeg håber, det var fyldestgørende, og ellers er man velkommen til at spørge, og jeg vil svare efter bedste evne.

- Sluttelig vil jeg sige tak til bestyrelsen,
- Tak til Steen, vores vandværkspasser.
- Tak til Marianne Schwartz, som passer vores hjemmeside.
- Tak til alle håndværkerne.
- Tak til administrationen.
- TAK til alle for et godt samarbejde i det forgangne år.
- Og sidst men ikke mindst TAK til alle vores tålmodige og hårdt prøvede forbrugere.

På bestyrelsens vegne
Formand Bent Jørgensen.